

milieu. Trekken in het beeld van Jezus, die in de eerste Evangelien niet op den voorgrond traden, komen bij Hem in scherp en helder licht. Wat uit de eerste drie Evangelien reeds bekend is, herhaalt hij niet meer. Het is er hem niet zoozeer om te doen, de geschiedenis te verhalen, zooals de synoptische Evangelien doen, als wel om de bekend geachte geschiedenis te belichten. Vandaar de weinige feiten en de vele redenen. Gelijk iemand terecht heeft opgemerkt: De kommentaar is grooter dan de tekst.

In verband met het reeds genoemde staat nog een ander verschijnsel. Er werd gewezen op het feit, dat Johannes groote tijdperken voorbijgaat zonder er iets of meer dan een enkel feit van te vermelden.

Nu is het echter merkwaardig, dat dit verschijnsel uitsluitend in het eerste deel van het Evangelie voorkomt. Hoe verder we komen naar het eind, hoe breder de dingen worden verhaald. En omgekeerd, hoe meer naar het begin, hoe korter.

In hfdst. 3 wordt een gebeurtenis verhaald, die plaats vond tijdens het eerste Paascheest, dus ongeveer April. In hfdst. 4 zijn we blijkens vs 35 reeds 8 maanden verder, daar het begin van den oogst ongeveer eind Maart of begin April viel. In hfdst. 5 is reeds het tweede Paascheest, twee jaar voor des Heeren lijden. In hfdst. 6 reeds weer een jaar verder; daar begint het laatste jaar. In hfdst. 7 begint het laatste halfjaar. Met groote sprongen lilt Johannes voort.

Maar dan begint hij te remmen. In hfdst. 10 zijn we blijkens vs 22 nog maar ongeveer 2 maanden verder dan in 7, daar het feest van de vernieuwing des Tempels omstreeks December werd gevierd. In hfdst. 12 zijn we reeds aan de laatste week, als de helft van het Evangelie nog komt. In hfdst. 13 beginnen de laatste 24 uur.

Een eigenaardig verschijnsel. Johannes heeft haast. Hij haast zich naar het einde. En als hij daar is, bij het begin der lijdensweek, dan heeft hij rust. Dan teekent hij alles breed en uitvoerig. In snellen loop neemt hij den lezer mee naar het lijden, om hem het Lam Gods te laten zien, dat in Zijn lijden de straf onzer zonde wegdraagt.

Reeds van het begin af in hfdst. 1 is Jezus als het Paaschlam aangewezen. En die gedachte laat Johannes nooit meer los. Hij laat telkens zien, wat al de drie anderen verzwijgen, dat Jezus op de Paascheesten naar Jeruzalem gaat. Hij laat duidelijk en opzettelijk uitkomen, dat Jezus op het Paascheest gekruisigd is. Het geheele Evangelie beweegt zich met het ware Paaschlam Gods mee naar Jeruzalem, naar het Paascheest, naar het altaar des kruises, waar Hem geen been gebroken is, opdat Hij als het Paaschlam zou worden aangewezen nog in Zijn dood. Zoo is, heel het Evangelie dóór, de stem van Johannes den Dooper luide hoorbaar: „Zie, het Lam Gods“.

Zoo blijkt reeds, welk een schoone aanvulling het vierde Evangelie vormt op de eerste drie. Het stelt ons in staat, tamelijk nauwkeurig den duur van des Heeren openbaren arbeid na te gaan.

Uit de synoptische Evangelien zou men den indruk kunnen ontvangen, dat de Heere slechts ongeveer één jaar gearbeid heeft. Zóó stelt men het dan ook nog al eens voor. Na een tijd in Galilea te hebben gewerkt, ging Jezus tegen het Paascheest op naar Jeruzalem, waar het conflict met de Farizeeën kwam, dat met de kruisiging eindigde. Nu is heel deze voorstelling van zulk een korten arbeidsduur en één Paaschreis naar Jeruzalem onhoudbaar. Een woord als Matth. 24:37, waar de Heere zegt, dat Hij Jeruzalem's kinderen menigmaal heeft willen bijeen vergaderen, toont reeds aan, dat Hij meermalen in Jeruzalem is geweest.

Hoe vaak echter dat is geschied, en hoe lang de Heere heeft gearbeid, is alleen uit het vierde Evangelie op te maken. Johannes toch vermeldt gelijk reeds boven is aangewezen, de verschillende feesten, ter gelegenheid waarvan Jezus in Jeruzalem kwam. Niet alsof het er hem om te doen was, den tijd van 's Heeren ambtsbediening nauwkeurig aan te geven. Zijn chronologie is meer onwillekeurig gevolg dan opzettelijk en welbewust doel. De feesten zijn hem de knooppunten, waaraan hij telkens het verhaalde verbindt.

En wanneer dan mag worden aangenomen, dat het „feest der Joden“, 5:1, ook een Paascheest was, dan merken we, dat telkens aan de Paascheesten nieuwe stukken als 't ware worden aangehaakt.

Het geheele Evangelie is georiënteerd naar het Paascheest en het Paaschlam. Achteraf, a posteriori, stelt ons dat in staat, te bepalen, dat het optreden des Heeren, aangevangen omstreeks Januari (vandaar, dat de oude kerk den Doop des Heeren herdacht op het z.g. Epiphaniëfeest, 6 Januari), eindigde bijna drie en een half jaar later, op het vierde in die periode vallende Paascheest.

Voor dat onwillekeurig gevolgde chronologisch resultaat, danken wij God, die het ons gaf, zonder dat Johannes het bedoelde of vermoedde. Maar daarna herinneren wij ons weer, dat een Evangelie geen chronologisch reordende biografie is, maar „blyde boodschap“.

En in deze enkele gegevens hooren wij reeds haar eerste klanken, door heel dit Evangelie heen: „Zie, het Lam Gods, dat de zonde der wereld wegneemt“.

C. BOUMA.

UIT DE SCHRIFT.

Retraite.

En Hij zeide tot hen: Komt gijlieden in eene woeste plaats hier alleen; en rust een weinig. (Markus 6:31).

De discipelen hebben het zoo druk gehad. De Meester had hen uitgezonden in den dienst van Zijn Koninkrijk, en zij waren het land doorgegaan en hadden alom het Evangelie verkondigd. Met grooten ijver waren zij voor hun taak beziel geweest; zij hadden de duivelen uitgeworpen, en de zieken gezond gemaakt; alles in hen had zich gespannen tot hun taak. En in opgelatenheid komen ze terug, en brengen verslag uit van den verrichten arbeid.

Jezus hoort hen aan, en — als een trouw Verzorger — ziet Hij hen ook aan. Hij ziet hen in hun ziel, en bemerkt, dat ze uit het geestelijk evenwicht zijn. Zij hebben aldoor gewerkt, gewerkt, gegeven, gegeven; in hoogen ijver, dag aan dag, zich uitgeput in betoon van kracht. En dat vraagt herstelling van het evenwicht. Als zij het zélf nog niet gevoelen, zal de Meester het wel voor hen inzien. De akker, die maanden lang zijne vrucht hooft, moet ook weer rusten en op krachten komen; hij moet weer ontvangen, in plaats van géven.

Zóó de discipelen; zij, de arbeiders, moeten nu zélf bearbeid worden; zij, de uitdeelaars van de krachten des Koninkrijks, moeten nu zélf door die krachten weer beïnvloed worden; de predikers van den Christus moeten nu op hun beurt aan Christus' voeten zitten.

En daarom onttrekt Jezus hen eene wijle aan het drukke publieke leven, om hunne ziel in te leiden in den voor hen zoo hoognoodigen intiem omgang met Hem. „Komt gijlieden in eene woeste plaats hier alleen, en rust een weinig.“

* * *

Zijn wij in evenwicht? Wij, Gereformeerden? Wat hebben we gewerkt! In de laatste tientallen van jaren ging onze belangstelling en arbeid uit naar allerlei gebied. In zending en school, in staatkunde en evangelisatie, in maatschappij en gezin, — waar zagen we al niet onze taak liggen? We gingen uit in den dienst van Gods Koninkrijk, gelijk de discipelen, om het Evangelie te prediken, de onreine geesten uit te werpen, het kranke te genezen. Heerlijk is er in de gunst Gods gewerkt, en wordt er nóg gewerkt. Onze tijd is een tijd van hoog opgevoerde arbeidsinspanning in het Godsrijk; vereenigingen, gebouwen, de pers — zij leggen er getuigenis van af. En het is alles zeer wel; Christus had ons gezonden.

Maar zijn wij nog in evenwicht?

We hebben gegeven, gegeven; — zijn we ook blijven ontvangen? Het publieke leven zag ons overal; — is de verborgen omgang met God gebleven? Zijn wij bij al onzen openlijken arbeid, ook telkens in heilige intimiteit gezeten geweest aan de voeten van Jezus? Is het Gereformeerde leven en bewustzijn in evenwicht gebleven? Wij zijn menschen, en moeten daarom bedacht zijn op de neiging tot eenzijdigheid; zoo licht wordt in het geestelijke de eene schaal bevrucht boven de andere. Ook eene kerk in haar geheel, ook eene groote groep Christenen gezamenlijk mag de bede wel zeggen: „Zie of bij mij een schadelijke weg zij!“ We hebben soms terecht getoond tegen het „hoekske“ en het „boekske“; — we verloren ze toch niet te ver uit het oog? zoodat ze zich nu wreken in hen, die rechts en links — ja, rechts en links — van ons vervreemden? Als de discipelen bij hunne hooge werkzaamheid noodig hadden met Jezus „eenzaam en gemeenzaam“ te zijn, laten wij dan gewaarschuwd zijn; wij kunnen het teedere, verborgen zielsverkeer met den Heere Jezus niet missen. De rank draagt eenzijdigs den druiventros, aan het andere einde hecht zij zich behoeftig en innig in het weefsel van den wijnstok.

Zoeken wij toch voor elk gebied deze levende inhechting in den Christus. Achter allen arbeid in het Koninkrijk Gods moet het mystieke leven schuilen. De discipelen gingen tot hun arbeid van Jezus uit, en zij kwamen van hun arbeid bij Jezus terug; dat laatste is even noodig als het eerste. Zijn wij getrouw geweest in dat laatste? Komen wij nog altijd met onzen Christelijken arbeid bij Jezus terug? Dat is de ware retraite; dat we ons weer bij Hem terugtrekken en afzonderen, om met Hem alleen te zijn. Hij is onze Heelmeester; Hij moet ons verkwikken en toespreken, in Zijne persoonlijke gemeenschap ons opnemen en Zijn Geest in ons laten werken, aan Zijne voeten ons brengen met het „rust een weinig“.

* * *

Het kan wel zijn, dat de Heere Jezus daarvoor eene „woeste plaats“ noodig acht; het is geen ongewone handwijze van Hem. In het persoonlijk leven kan het jarenlang soms zoo druk zijn; we ijlen voort; de zorgen van onze zaken, van ons

gezin, van ons ambtelijk werk, ze dulden geen stilstand, geen tijd van bezinning; — totdat een ziekbed komt, een tegenslag, eene ramp. Het is de woeste plaats. Jezus heeft haar noodig geacht. Het is er niet aangenaam; doch als Hij er met ons is, is het er goed. Hebben onze krachten en beproefden er Hem reeds ontmoet? Hebben zij reeds verstaan, dat Hij gezegd heeft: „komst gijlieden in eene woeste plaats hier alleen, en rust een weinig“?

En in het gemeenschappelijk leven, in den veelvuldigen arbeid in Gods Koninkrijk, — het zou ook daar niet voor het eerst zijn, dat de Heere de woeste plaatsen gebruikte om de zijnen weer eens met Hem alleen te doen zijn.

Zoo wij Hem daar dan maar mogen ontmoeten, en in Hem alleen weer alles vinden, — het zal er goed zijn, en wij zullen er gesterkt en vernieuwd weer uit voortkomen.

II.

v. A.

GEESTELIJKE ADVIEZEN.

De zonde tegen den Heiligen Geest.

I.

Een onzer lezeressen deed me een serie vragen over het zondigen tegen den Heiligen Geest: waarin het bestaat; waarom het onvergeeflijk is; waaruit men weten kan, of men er aan schuldig is; of, te weten, dat hij er aan schuldig werd, een zondaar in dit leven niet hopeloos rampzalig moet waken; en nog enkele andere, die met deze verband houden.

De vraagster sprak daarbij de vrees uit, dat haar vraag, als van exegetischen aard, misschien niet vatbaar was voor beantwoording onder de rubriek „Geestelijke Adviezen“.

Die vrees was inderdaad niet ongegrond. Formeel zou ik haar misschien ter zijde moeten leggen.

Toch doe ik het niet.

Daarvoor weet ik te goed, wat achtergrond van geestelijke benuwung de vraag naar de zonde tegen den Heiligen Geest vaak heeft. En al bleek me daarvan niets in den brief der inzender, meen ik om die reden toch goed te doen met haar te beantwoorden.

Misschien kan het anderen, die in deze aanvechting zijn, van dienst wezen, en — er is 'ók een spreekwoord, dat voorkomen beter is dan genezen.

Laat ik dan beginnen met wat ook de hoofdvraag was in 't schrijven dat ik ontving: wat we onder de zonde tegen den Heiligen Geest hebben te verstaan.

DE zonde tegen den Heiligen Geest.

Ik druk me opzettelijk zoo beperkend uit. Niet om daarmee te zeggen, dat er slechts één bepaalde vorm is van deze onvergeeflijke zonde, maar om te verstaan te geven, dat niet elke zonde tegen den Heiligen Geest onder het vonnis van onvergeeflijkheid valt, en dat de zonde, die op geen vergeving hope laat, mag ze ook al in verschillende vormen kunnen optreden, toch altoos en overal één en hetzelfde karakter vertoont.

In dat karakter wordt ze ons het scherpst geteekend door het woord van onzen Heere Jezus Christus, in Matth. 12:31 en 32, Marcus 3:28—30, en Lukas 12:10, dat alleen met zooveel woorden spreekt van „zondigen tegen den H. Geest“, en waaraan we daarom bij deze zonde steeds het allereerst denken.

Wie nu deze schriftuurplaatsen in zijn Bijbel opslaat, ontdekt, dat de Heere Jezus Christus daar onvergeeflijk noemt niet elke zonde, niet elk weerstaan en elk bedroeven van den Geest Gods, maar dat Hij dit vonnis uitsluitend spreekt over de zonde van lastering van den H. Geest. En wie daarbij dan let op het verband, bemerkt, dat Jezus bij dit lasteren denkt aan die uiterste blasphemie, waarmee men, uit onwil om den H. Geest te geven de eere van zijn werk, waar het zich toch kennelijk en overtuigend aandient, tegen alle licht en betrouwen in, en uit pure lust om den Geest te smaden, aan Satan toeschrijft wat de Geest des Heeren wrocht.

Wat Jezus aanleiding gaf dit ontzaglijke woord te spreken, was, naar Mattheus en Marcus ons omstandig verhalen — Marcus legt er aan 't slot van Jezus' woord nog éénmaal hoorbaren nadruk op — der Joden lastering tegen Jezus, dat Hij de duivelen uitwierp door Beelzebub, den overste der duivelen.

Dat Jezus metterdaad duivelen uitbande, konden ze niet loochenen. Pas nog waren ze, in de verlossing van een bezelene, er getuige van geweest. Doch liever dan te erkennen, dat Jezus daarin openbaar werd als een knecht des Heeren, als de Gezalfde Gods, die in de kracht des Geestes het Rijk des duivels kwam verbreken, schreven ze deze heerlijke openbaring van het koninkrijk Gods aan een werking van Satan toe.

Zoo deden ze niet uit onkunde, zoo spraken ze niet in dwaling, maar zoo gaven ze vóór te oordeelen, enkel en alleen uit vijandschap tegen Jezus, puur uit onwil om Hem als den Christus Gods te erkennen.

Jezus zelf toont hun onwil te doorzien, door de grove onredelijkheid van hun beweren in 't licht te stellen.

En het met voete de bekende den Heili

Hij zegt: Hij laat g Hem-zélf hoe ze, H boozen n Gods doo

En, — verharding voor hen zijn op v

Duidel vonnis zonde t over die b bij men w persoon e van „Sats

We ver in hoever Johannes staan van 6 gewaagt deren vor Zulk een

Doch w is uit Jez tegen den weten in, waarbij a schen des wischt.

In een te maken is, en oc

Vreelan

In „De Onze Vad

In over nomen in m king. kijk o ste ge

Ook o taat g zangen 113) als besproke goed dat gemeente thans ge zijn gevo Evangelis onwettig geworden

De van i Dit groot huis onges niets hebba Dath leden eerst ja m ander Natic op v onzer

Sinds allerlei de Geze echter o En voor werp ni oogpunt heid. In mogen

19 de E rech tigd 30 naar niet sche 39 't w voor 40 rum

1) Di van de